Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 208 (708) ♦ Вівторок, 2 листопада 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

«Більшовик» подбає про шахтарів

На київському заводі «Більшовик» уперше в Україні почали виробляти обладнання для виробництва шахтових вентиляційних труб, що має поліпшити безпеку у виробках.

До 1991 року завод був вузькоспеціалізованим підприємством щодо виготовлення обладнання для обробки полімерів, іншої техніки. Продукція здебільшого поставлялася в Росію. До речі, Росія і сьогодні не проти дружби з «Більшовиком». Однак завод змушений підшукувати собі нових партнерів: з Індії, Шрі-Ланки, Туреччини, країн Східної Європи. Не тому, що не хоче мати справ з Росією, а через повільні розрахунки між двома країнами.

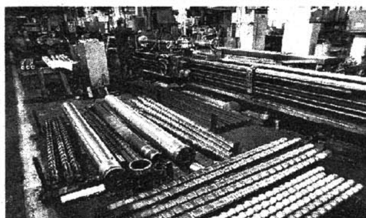
А щодо внутрішнього ринку, то завод виробляє продукцію досить високого технологічного рівня, зокрема, лінії для виробництва технічних плівок, дві з яких уже запущено на Шосткинському комбінаті, бере участь у науково-технічних програмах з питань сільського господарства, медицини, електротехнічної промисловості, нафтопереробної промисловості.

Володимир БОНДАРЕНКО,
заступник головного інженера.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Факт і коментар

Обвал

Щоб перевірити закон земного тяжіння, можна, звісно, стрибнути з даху шістнадцятиповерхового будинку. Але хіба це розумно?

Тепер досить легко прогнозувати хід нашої економіки. Будь-який кваліфікований економіст, та навіть просто мисляча людина легко може передбачити, що завтра буде гірше, ніж сьогодні, зате краще, ніж післязавтра. Просто, що далі нікуди.

Економіка держави, фінансова система й далі терпить обвал. За висновками Національного інституту стратегічних досліджень цього року нам не вдалося досягти позитивного результату у просуванні вперед у жодному з напрямів реформи. Нашу націю виснажує гіперінфляція.

За дев'ять місяців цього року ціни зросли в нас на 1605 відсотків. У той же час грошова маса зросла на 1152 відсотка. Темпи зростання цін на 7 відсотків випереджають середньорічне їх зростання торік, а темпи «роздування» грошової маси — на 10 відсотків.

(Закінчення на 6-й стор.).

Продиктовано в номер

Розпочався з'їзд редакторів

Учора в Києві розпочав роботу перший Всеукраїнський з'їзд редакторів газет і журналів. На порядку денному питання: «Про стан національної преси, яка занепадає від неуваги владних структур». Перед присутніми виступив Президент України Л. Кравчук. Особливий наголос він зробив на проблемах дотримання засобами масової інформації законності та забезпечення видань папером.

Сьогодні з'їзд завершить роботу.

Торгуватимемо як рівноправні партнери

У Києві відкрилася міжнародна виставка «Україна—Америка-93». Її девіз «Від взаєморозуміння — до взаємовигідного співробітництва». Цей захід став продовженням співпраці американських та українських фірм, яка була започаткована минулого року на виставці «Америка—Україна-92» в Лас-Вегасі. Підприємці обох країн сподіваються, що зустрічі в українській столиці дадуть поштовх до поглиблення економічних відносин України й Сполучених Штатів. З привітанням і найкращими побажаннями до учасників і гостей виставки звернувся Президент нашої держави Л. Кравчук. Зокрема, він зазначив, що такі контакти відповідають прагненню обох країн утверджувати свої відносини на принципах рівноправності і партнерства.

Кредитувати більше не бажають

300 мільйонів доларів заборгувала Україна за поставки і транспортування туркменського газу. У цьому зв'язку на переговорах з українською урядовою делегацією на чолі з Ю.Звягільським, що завершилися в Ашгабаді, туркменська сторона заявила: Туркменистан не в змозі кредитувати таку велику державу, як Україна. При цьому наголошено — якщо Україна не сплатить заборгованість, то поставки туркменського ґазу буде скорочено.

За повідомленням прес-служби Президента і Кабінету міністрів України, делегація нашої держави погодилася до кінця року погасити борги, збільшивши поставки до Туркменистану продовольства і товарів народного вжитку. Щодо наступного року, то домовленості про ціни на газ та обсяги його поставок має бути досягнуто до середини листопада.

Як нам облаштувати життя на «гражданці»

Сьогодні в Будинку вчителя в Києві почав роботу Всеукраїнський конгрес військовиків та ділових кіл. Конгрес мав відбутися ще в червні, але Спілка офіцерів України, вбачаючи в проведенні цього заходу прагнення створити альтернативну до Спілки організацію, з допомогою тодішнього міністра оборони К.Морозова домоглася його заборони. Мета ж Конгресу дещо інша: заснувати разом з бізнесменами інституції й фонди, які б працювали на соціальний захист людей у військових одностроях. І насамперед домогтися безболісної адаптації до цивільних умов тих, хто звільнюється нині в запас.

Уже є перший кандидат у Президенти Республіки Крим

Політична рада «Русской партии Крыма» прийняла рішення рекомендувати партійному з'їздові, який відбудеться в Сімферополі у другій половині листопада, висунути кандидатом у Президенти Республіки Крим депутата ВР Криму Сергія Шувайникова — лідера РПК. С. Шувайников і очолювана ним партія ставлять собі за мету утвердження на півострові російської державності і возз'єднання мирним шляхом Республіки Крим з Російською Федерацією, а також надання культурної автономії українцям, кримським татарам та іншим народам, котрі мешкають у Криму.

Першого дня листопада

під землею залишилися чотири зміни шахти імені Горького ВО «Донецьквугілля». Гірники продовжують працювати, але піднятися на-гора категорично відмовляються. Свій супротив вони пояснюють тим, що адміністрація шахти планує закрити одну із найперспективніших дільниць вугільного підприємства, аргументуючи це браком належних коштів на її реконструкцію. На всіх нарядах відбуваються збори — шахтарі вимагають перевірки фінансової діяльності підприємства. Певне, не без підстав вважають, що гроші, виділені на реконструкцію старої шахти №11, пішли на будівництво дач для місцевих керівників.

Від співтовариства до союзу

У ніч на 1 листопада нарешті набрав чинності Маастрихтський договір щодо створення Європейського союзу. Рішення про це ухвалено минулої суботи на Брюссельській нараді глав держав і урядів країн—членів Європейського Співтовариства.

Погоджено здійснювати спільний курс у зовнішній політиці та сфері безпеки, а з часом — і спільну оборонну політику. До 1999 року плановано створити єдиний європейський банк і спільну валюту. Згідно з договором країни-учасниці також тісно координуватимуть свою політику в таких галузях, як охорона навколишнього середовища, боротьба зі злочинністю тощо. Договором введено й поняття «європейського громадянства», що дозволить громадянам співтовариства вільно подорожувати та оселятися в будь-якій державі ЄС.

Мінстат інформує

У вересні цього року порівняно з вереснем минулого року значно скоротилися обсяги виробництва на підприємствах хімічної промисловості — на 34%, паливної — 31%, чорної металургії — 28% та промисловості будівельних матеріалів — 22 %.

У цілому по промисловості держави у вересні цього року, порівняно з вереснем минулого року, обсяги виробництва скоротилися на 12,7%.

Лжерелігії

Боронь нас, Боже, від отаких «месій»

Чого хочуть ловці душ людських — новітні «боги» й «пророки»

У святій Євангелії від Матвія написано: «Бережіться, щоб не обдурили вас. Бо ж багато ходитимуть під ім'ям моїм і казатимуть: «Я — Христос» і багатьох обдурять...» Час, коли землю наводнили лжехристи й лжепророки, здається, настав. Мало хто в Києві не помічав розклеєних повсюдно портретів так званої Марії Деві Христос. Це новоявлена «жива богиня», ще один «месія». «Каменя на камені не залишиться незабаром від Києва», — пророкує вона. І далі: «Кров'ю захлинетеся...» Насправді Марія Деві Христос — це Марина Цвігун, колишня комсомольська функціонерка, яка, вступивши в злочинну змову зі своїм коханцем Кривоноговим («святий пророк Юоан Свамі — архієпископ, Петро II, папа живої церкви» і т.д. і т.п.), вигадала оригінальний спосіб збагачення — створила так зване Велике Біле братство або «Юсмалос».

(Закінчення на 2-й стор.).

Яким бути Закону про вибори?

1 листопада у Києві відбулося робоче засідання з обговорення законопроекту «Про вибори народних депутатів України», який має бути розглянутий на листопадових пленарних засіданнях Верховної Ради України. Засідання організували Верховна Рада України та Консультативно-дорадча рада при Президії Верховної Ради з участю Української правничої фундації, Дослідницької служби Конгресу США та Американської асоціації юристів за підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку.

Відкрив робоче засідання перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець. У своєму вступному слові він сказав:

— Шановні учасники засідання!

Ми запросили вас для участі в робочому обговоренні проекту Закону «Про вибори народних депутатів України». Виявили бажання взяти в ньому участь народні депутати, провідні фахівці в галузі державознавства і виборчого права — як українські, так і зарубіжні, практичні працівники, одне слово, ті, хто має як науковий, так і практичний досвід законопроектної роботи з підготовки і проведення виборів.

Ця зустріч **особливо корисна** з огляду на те, що **наступним виборам** ми надаємо винятково важливого загальнодержавного значення, адже це будуть перші вибори до вищого законодавчого органу за умов дійсно суверенної, самостійної України. Це по-перше.

По-друге, вперше обиратиметься постійно діючий парламент, депутати якого працюватимуть на професійній основі.

Тому і вибори ці повинні проводитися на якісно новій правовій основі, яка відповідала б нашому баченню проблеми з урахуванням світового досвіду виборчого законодавства, творчо переосмисленого, але без механічного перенесення його окремих постулатів на наші українські реалії.

По-третє. Хочу виділити головне — нові вибори мають обов'язково проводитися на справді демократичній, правовій основі, відповідно до чітко сформульованих норм, які виключали б можливість їх двозначного тлумачення і непорозумінь на практиці.

Треба створити усі можливості для громадян, їх об'єднань, політичних партій, які, можливо, ще не мають належного досвіду виборчих кампаній, але швидко його набувають, з тим щоб майбутні депутати найбільш повно висловлювали у своїй діяльності волю народу.

По-четверте. Наше сьогоднішнє робоче засідання продовжує вже завдалегідь розпочату роботу з підготовки законопроекту про вибори. Як відомо, з цих питань було проведено велику наукову конференцію, де з доповіддю виступив Голова Верховної Ради Іван Степанович Плющ. Результатами конференції стали змістовні рекомендації, альтернативні проекти, які були внесені нещодавно на розгляд Верховної Ради і разом з основними положеннями проекту Закону про вибори народних депутатів були всебічно обговорені Верховною Радою. Основні положення законопроекту висвітлювали засоби масової інформації, обговорювала громадськість.

Усі ми повинні добре усвідомити, що новий Закон про вибори народних депутатів України має стати результатом колективної праці як народних депутатів, так і фахівців, учених, практиків у цій галузі права.

Сьогодні, коли вже маємо Закон про дострокове проведення виборів народних депутатів України 27 березня 1994 року та Закон про назву,

(Закінчення на 3-й стор.).

НАВІТЬ «БЕРКУТ» ПОКЛАДУТЬ НА ЛОПАТКИ КУРСАНТИ ЛУГАНСЬКОГО УЧИЛИЩА МІЛІЦІЇ

Сьогодні курсанти складають присягу. На стаціонарне відділення училища, що відкрилося нинішнього року, набрали 200 чоловік. Минуло трохи більше місяця, і 9 курсантів стали курсантами колишніми. Не витримали навантаження.

Формувалося училище, як кажуть, з коліс — Міністерство внутрішніх справ України лише за кілька місяців до 1 вересня прийняло рішення про його створення. Поставити училище «на ноги» зголосився начальник обласного управління внутрішніх справ, депутат Верховної Ради України, кандидат юридичних наук, генерал-лейтенант міліції Едуард Дідоренко. Вугільні виробничі об'єднання області допомогли фінансами, і за короткий час з непристосованої будівлі постав комп'ютерний клас, спортзал, спеціалізовані кабінети, їдальня.

Кадри тут, безперечно, вирішують усе. Спочатку своєрідним барометром стали ті, хто мав приймати вступні іспити від молоді, що вирішила пов'язати свою долю з міліцейською службою. Останніх, до речі, виявилося аж півтори тисячі чоловік на 200 місць. Відбір викладачів, які приїхали не тільки з України, а й з інших держав колишнього Союзу, був настільки ретельним, що «за бортом» виявилися навіть кілька докторів наук. Зате тепер тут з гордістю говорять: у нас викладацький склад міцніший, ніж у будь-якому вузі області.

Курсантські погони лягли не тільки на міцні хлоп'ячі плечі, а й на тендітні дівочі. 23 дівчини навчаються тут за повною програмою. Долають щоденні 15 кілометрів кросу, займаються вогневою підготовкою, оволодівають прийомами рукопашного бою. І, до речі, жодна з дівчат училище ще не залишила.

Запитую у полковника міліції Володимира Головка, одного з тих, хто безпосередньо брав участь у становленні училища: «Чи можуть уже тепер курсанти конкурувати ну, скажімо, з бійцями ЗМОПу?» І чую у відповідь:

— Курсанти навіть «Беркут» покладуть на лопатки, настільки серйозна у них фізична підготовка. А провадять її кращі викладачі вузів області, майстри з різних видів спорту, в тому числі, зрозуміло, й майстри спорту з рукопашного бою.

Швидко минуть три роки навчання для хлопців та дівчат, які приїхали у Луганське училище міліції абсолютно з усіх областей України, і стануть вони грозою тих, хто не хоче жити в злагоді із законом.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганськ.

З нагоди відкриття училища привітання надіслали Президент України Л. Кравчук і Голова Верховної Ради І. Плющ.

Луганське училище міліції МВС України — м. Луганськ

Вітаючи з відкриттям республіканського навчального закладу міліції, урочистим і неповторним днем прийняття Присяги, бажаю його першим курсантам завзяття і наполегливості в оволодінні сукупністю складних і містких юридичних норм різних галузей права, які пронизують всю структуру державного механізму, а професорсько-викладацькому складу нестандартних і зацікавлених педагогічних, наукових та виховних підходів.

Рішення про створення училища нерозривно взаємозв'язано із історичним процесом, що набирає силу, зміцнення основ незалежної і правової української державності.

Органи міліції, роботі в яких вирішили ви присвятити своє майбутнє, в якості невід'ємної частини виконавчої системи влади, на практиці в екстремальних ситуаціях та умовах реалізують пріоритетний напрям діяльності уряду — протистоять криміналізації суспільства, охороняють його від протиправних посягань.

У боротьбі із злочинністю перемагає лиш той, хто твердо вирішив перемогти.

Шастя Вам і добра.

Президент України
Л. КРАВЧУК

Луганське училище міліції МВС України — м. Луганськ

Із почуттям глибокого задоволення сприйняв звістку про відкриття Луганського училища міліції, що є суттєвим внеском у зміцнення та розвиток суверенної і правової української держави. Становлення національного корпусу правознавців — необхідний структурний елемент у реалізації тривалої програми реформ в Україні, правове забезпечення яких неможливе без підготовки кваліфікованих юристів. У багатобарв'ї юридичної діяльності однією з найбільш пріоритетних сфер залишається кримінально-правове регулювання, основа якого полягає в рівновазі двох моральних інтересів: особистої свободи і спільного блага. Витримати це точне балансування довірено Вам, які вперше переступили поріг спеціалізованого навчального закладу МВС республіки.

Вітаю з прийняттям Присяги і початком навчального року перших курсантів, які прибули з усіх земель України, і хочу побажати від імені Верховної Ради республіки і від себе особисто глибокого засвоєння знань, оволодіння азами професійної майстерності, а професорсько-викладацькому складу творчого настрою в багатотрудній педагогічній діяльності.

Ніколи не забувайте про Батьківщину, яку люблять не за якісь привілеї, а за те, що вона рідна.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

ОБ'ЄДНУЄ МОЛОДІСТЬ

Лідери молодіжних організацій, партій, рухів, яких зібрав за «круглим столом» комітет у справах молоді обласної держадміністрації, створили в Луганську асоціацію молодих політиків і політологів.

За словами секретаря асоціації Валерія Філіпова, головні її цілі такі: сприяння побудові правової української держави, формуванню нової високоінтелектуальної політичної еліти, створенню рівних можливостей для діяльності молодіжних формувань.

До асоціації увійшли Луганська регіональна спілка молодих лібералів України, спілка молоді Луганщини, обласна піонерська організація, обласна комсомольська організація, молодіжна фракція Соціал-демократичної партії України та низка інших організацій. Молоді вважають, що попри різні політичні погляди у них є дуже багато того, за що треба боротися разом.

БОРОНЬ НАС, БОЖЕ, ВІД ОТАКИХ «МЕСІЙ»

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

До цієї секти Цвігун та Кривоногов, який, до речі, володіє гіпнозом, затягнули сотні підлітків та психічно хворих людей. Посвятивши їх в «юсмаліан», аферисти спочатку забрали в легковірних гроші, а далі через гіпнотичний вплив Кривоногова нещасні стали рабами злочинної парочки, справжніми людьми-зомбі. І роз'їхалися на простори СНД проповідувати вчення нового «месії». Кривоногов за хабарі видрукував у одеських друкарнях мільйони кольорових фото «бога живого Марії Деві Христос» і поставив завдання заліпити всі міста СНД її зображеннями. Не сповна розуму хлопці й дівчатка, голодні, без даху над головою, видиралися на будинки, стовпи, дерева і чіпляли нові й нові лики «святої». У Києві, Одесі, Москві, Тамбові, Рязані, Бішкеку... Чиїсь діти, «юсмаліани» фактично назавжди йшли зі своїх родин. Повернути їх до нормального життя нині можливо лише через серйозне лікування в психіатричних лікарнях.

Днями прес-служби Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки, Генеральної прокуратури та Державного комітету по охороні державного кордону України розповсюдили звернення, в якому, зокрема, говориться: «Біле братство» перетворилося на дуже небезпечну секту для українського народу. Перш за все тому, що воно, спекулюючи на наших тимчасових життєвих негараздах, поглинаючи при цьому величезну кількість людей, посягає на їхню особистість і врешті-решт призводить до фізичного самознищення». Закінчується звернення словами зі Святого Письма: «Бережіться фальшивих пророків, що приходять до вас у одежах овечих, а всередині — суть вовки хижі...» Справді, люди, бережіться! І дітей своїх та онуків бережіть.

До речі, проти Кривоногова та Цвігун давно порушено кримінальну справу. «Боги» переховуються нині десь у Прибалтиці. Чомусь нашим правоохоронним органам бракує оперативності, аби посадити нарешті аферистів на лаву підсудних. Думається, що прибалтійські колеги їм у цьому залюбки допомогли б.

Учення ще одного «месії» почало наполегливо пропагуватися віднедавна в Україні. Це теорія преподобного Мен Сан Муна — мільярдера зі Сполучених Штатів Америки, корейця за походженням. Тут розмах і підхід зовсім інші. Бо ж гроші які!

Мун стверджує, що в молоді роки йому явився сам Христос і дав преподобному завдання — осучаснити Біблію, давши людям нове, наукове її тлумачення. На службі в церкві Муна (Церква Єднання) сьогодні сотні проповідників з дипломами кращих університетів світу.

Нещодавно муністи зорганізували семінар в Криму для журналістів з країн СНД. Побував на ньому і я. Молодий випускник Оксфорду Девід Стюарт, людина дуже освічена й талановита, протягом тижня намагався втовкмачити нам «великі ідеї» Муна-месії. Суміш словоблуддя, наукоподібних умовисновків, відвертої хули, святотатства, банальностей, конгломерат вчень Ісуса, Магомета, Будди... Одне слово, якесь божевілля. Гірко було констатувати, що за гроші й справді все можна купити. Навіть душу й талант випускників Оксфорду.

Хоч, буду справедливий, муністи роблять й багато корисного. Наприклад, організують семінари для вчителів та викладачів вузів, де вчать педагогів методиці викладання історії релігій. Недавно такий семінар було зорганізовано для ректорів вузів України. Церква Єднання видала чудову релігієзнавчу книгу для школярів «Мій світ і я».

Але, ясна річ, усі добрі справи послідовників Муна перекреслюються відвертим богохульством, одурманюванням людей, вульгаризацією Христової науки. За великим рахунком, муністи не менш шкідливі для України, ніж Цвігун та Кривоногов. Зневірене, наскрізь атеїзоване населення, особливо юнь, легко потрапляє в лабети отаких «месій».

Отож, мабуть, на часі доповнити Закон України «Про свободу совісті та релігійні об'єднання» статтями, що регламентували б діяльність в Україні іноземних релігійних місій та численних навколохристиянських сект. І опертям для формулювання для тих статей має стати Христове: «Бережіться фальшивих пророків!..»

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ

ЗВІРИМО

Прийнята Верховною Радою 16 липня 1990 року Декларація про державний суверенітет України є, як записано в ній, основою для нової Конституції. У зв'язку з публікацією Проекту Основного Закону України варто ще раз уважно вчитатись у положення Декларації.

* * *

Верховна Рада Української РСР,

виражаючи волю народу України,

прагнучи створити демократичне суспільство,

виходячи з потреб всебічного забезпечення прав і свобод людини,

шануючи національні права всіх народів,

дбаючи про повноцінний політичний, економічний, соціальний і духовний розвиток народу України,

визнаючи необхідність побудови правової держави,

маючи на меті утвердити суверенітет і самоврядування народу України,

ПРОГОЛОШУЄ

державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

I. САМОВИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Українська РСР як суверенна національна держава розвивається в існуючих кордонах на основі здійснення українською нацією свого невід'ємного права на самовизначення.

Українська РСР здійснює захист і охорону національної державності українського народу.

Будь-які насильницькі дії проти національної державності України з боку політичних партій, громадських організацій, інших угруповань чи окремих осіб переслідуються за законом.

II. НАРОДОВЛАДДЯ

Громадяни Республіки всіх національностей становлять народ України.

Народ України є єдиним джерелом державної влади в Республіці.

Повновладдя народу України реалізується на основі Конституції Республіки як безпосередньо, так і через народних депутатів, обраних до Верховної і місцевих Рад Української РСР.

Від імені всього народу може виступати виключно Верховна Рада Української РСР. Жодна політична партія, громадська організація, інше угруповання чи окрема особа не можуть виступати від імені всього народу України.

III. ДЕРЖАВНА ВЛАДА

Українська РСР самостійна у вирішенні будь-яких питань свого державного життя.

Українська РСР забезпечує верховенство Конституції та законів Республіки на своїй території.

Державна влада в Республіці здійснюється за принципом її розподілу на законодавчу, виконавчу та судову.

Найвищий нагляд за точним і однаковим виконанням законів здійснюється Генеральним прокурором Української РСР, який призначається Верховною Радою Української РСР, відповідальний перед нею і тільки їй підзвітний.

IV. ГРОМАДЯНСТВО УКРАЇНСЬКОЇ РСР

Українська РСР має своє громадянство і гарантує кожному громадянину право на збереження громадянства СРСР.

Підстави набуття і втрати громадянства Української РСР визначаються Законом Української РСР про громадянство.

Всім громадянам Української РСР гарантуються права і свободи, які передбачені Конституцією Української РСР і нормами міжнародного права, визнаними Українською РСР.

Українська РСР забезпечує рівність перед законом усіх громадян Республіки незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної приналежності, статі, освіти, мови, політичних поглядів, релігійних переконань, роду і характеру занять, місця проживання та інших обставин.

Українська РСР регулює імміграційні процеси.

Українська РСР виявляє турботу і вживає заходів щодо охорони і захисту інтересів громадян Української РСР, які перебувають за межами Республіки.

V. ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВЕРХОВЕНСТВО

Українська РСР здійснює верховенство на всій своїй території.

Територія Української РСР в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди.

Українська РСР самостійно визначає адміністративно-територіальний устрій Республіки та порядок утворення національно-адміністративних одиниць.

VI. ЕКОНОМІЧНА САМОСТІЙНІСТЬ

Українська РСР самостійно визначає свій економічний статус і закріплює його в законах.

Народ України має виключне право на володіння, користування і розпорядження національним багатством України.

Земля, її надра, повітряний простір, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території Української РСР, природні ресурси її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони, весь економічний і науково-технічний потенціал, що створений на території України, є власністю її народу, матеріальною основою суверенітету Республіки і використовуються з метою забезпечення матеріальних і духовних потреб її громадян.

Українська РСР має право на свою частку в загальносоюзному багатстві, зокрема в загальносоюзних алмазному та валютному фондах і золотому запасі, яка створена завдяки зусиллям народу Республіки.

Вирішення питань загальносоюзної власності (спільної власності всіх республік) здійснюється на договірній основі між республіками — суб'єктами цієї власності.

Підприємства, установи, організації та об'єкти інших держав і їхніх громадян, міжнародних організацій можуть розміщуватись на території Української РСР та використовувати природні ресурси України згідно з законами Української РСР.

Українська РСР самостійно створює банкову (включаючи зовнішньоекономічний банк), цінову, фінансову, митну, податкову системи, формує державний бюджет, а при необхідності впроваджує свою грошову одиницю.

Вищою кредитною установою Української РСР є Національний Банк України, підзвітний Верховній Раді Української РСР.

Підприємства, установи, організації та виробничі одиниці, розташовані на території Української РСР, вносять плату за використання землі, інших природних і трудових ресурсів, відрахування від валютних надходжень, а також сплачують податки до місцевих бюджетів.

Українська РСР забезпечує захист всіх форм власності.

VII. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

Українська РСР самостійно встановлює порядок організації охорони природи на території Республіки та порядок використання природних ресурсів.

Українська РСР має свою національну комісію радіаційного захисту населення.

Українська РСР має право заборонити будівництво та припинити функціонування будь-яких підприємств, установ, організацій та інших об'єктів, які спричиняють загрозу екологічній безпеці.

Українська РСР дбає про екологічну безпеку громадян, про генофонд народу, його молодого покоління.

Українська РСР має право на відшкодування збитків, заподіяних екології України діями союзних органів.

VIII. КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК

Українська РСР самостійна у вирішенні питань науки, освіти, культурного і духовного розвитку української нації, гарантує всім національностям, що проживають на території Республіки, право їх вільного національно-культурного розвитку.

Українська РСР забезпечує національно-культурне відродження українського народу, його історичної свідомості і традицій, національно-етнографічних особливостей, функціонування української мови у всіх сферах суспільного життя.

Українська РСР виявляє піклування про задоволення національно-культурних духовних і мовних потреб українців, що проживають за межами Республіки.

Національні, культурні та історичні цінності на території Української РСР є виключно власністю народу Республіки.

Українська РСР має право на повернення у власність народу України національних, культурних та історичних цінностей, що знаходяться за межами Української РСР.

IX. ЗОВНІШНЯ І ВНУТРІШНЯ БЕЗПЕКА

Українська РСР має право на власні Збройні Сили.

Українська РСР має власні внутрішні війська та органи державної безпеки, підпорядковані Верховній Раді Української РСР.

Українська РСР визначає порядок проходження військової служби громадянами Республіки.

Громадяни Української РСР проходять дійсну військову службу, як правило, на території Республіки і не можуть використовуватись у військових цілях за її межами без згоди Верховної Ради Української РСР.

Українська РСР урочисто проголошує про свій намір стати в майбутньому постійно нейтральною державою, яка не бере участі у військових блоках і дотримується трьох неядерних принципів: не приймати, не виробляти і не набувати ядерної зброї.

X. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Українська РСР як суб'єкт міжнародного права здійснює безпосередні зносини з іншими державами, укладає з ними договори, обмінюється дипломатичними, консульськими, торговельними представництвами, бере участь у діяльності міжнародних організацій в обсязі, необхідному для ефективного забезпечення національних інтересів Республіки у політичній, економічній, екологічній, інформаційній, науковій, технічній, культурній і спортивній сферах.

Українська РСР виступає рівноправним учасником міжнародного спілкування, активно сприяє зміцненню загального миру і міжнародної безпеки, безпосередньо бере участь у загальноєвропейському процесі та європейських структурах.

Українська РСР визнає перевагу загальнолюдських цінностей над класовими, пріоритет загальновизнаних норм міжнародного права перед нормами внутрішньодержавного права.

* * *

Відносини Української РСР з іншими радянськими республіками будуються на основі договорів, укладених на принципах рівноправності, взаємоповаги і невтручання у внутрішні справи.

Декларація є основою для нової Конституції, законів України і визначає позиції Республіки при укладанні міжнародних угод. Принципи Декларації про суверенітет України використовуються для укладання союзного договору.

Указ Президента України

ПРО ДЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Враховуючи заслуги Національної гвардії України у справі захисту суверенітету України, її територіальної цілісності, життя, законних прав і свобод громадян, **постановляю:**

Установити в Україні свято — День Національної гвардії України, яке відзначати щорічно 4 листопада — у день прийняття Верховною Радою України 1991 року Закону України «Про Національну гвардію України».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
28 жовтня 1993 року

Яким бути Закону про вибори?

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

структуру і склад майбутнього парламенту, ми впритул наблизилися до необхідності прийняття нового виборчого законодавства. Розгляд його заплановано на наступних пленарних засіданнях, що почнуться 9 листопада.

У деяких засобах масової інформації з'явилися публікації, в яких висловлюється думка, що нібито Верховна Рада може не прийняти нового Закону про вибори, а то й зірвати проведення виборів. Є і думки, що нібито ми не зможемо прийняти новий Закон про вибори, тоді слід просто внести зміни до чинного Закону. Звичайно, для свого часу це був досить демократичний, прогресивний закон, за яким обрано нинішній склад Верховної Ради. Проте тепер, зі зміною корінних реалій нашого буття, нам треба докласти всіх зусиль, щоб прийняти якісно новий, досконаліший законодавчий акт, а не працювати над удосконаленням нині чинного.

Хочу твердо заявити, що вибори до нового українського парламенту відбудуться у визначений Верховною Радою строк і на основі нового виборчого Закону.

Ось чому ми з допомогою Консультативно-дорадчої ради проводимо сьогодні це робоче засідання.

Пропоновано такий порядок: заслухати авторів законопроекту, зарубіжних і вітчизняних фахівців, а потім обміняємося думками, досвідом, з тим, щоб найкраще підготуватися до прийняття такого Закону, який мав би чіткий правовий механізм, був би зрозумілий, не викликав проблем з його реалізацією.

Сподіваюся, що наше сьогоднішнє робоче засідання з обговорення проекту буде плідне.

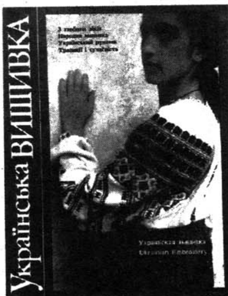
Висловлені рекомендації будуть уважно розглянуті робочою групою з підготовки проекту Закону про вибори, про них буде поінформовано і всіх народних депутатів.

* * *

У наступному номері буде опубліковано докладний матеріал про хід робочого засідання з обговорення проекту Закону про вибори народних депутатів України.

Презентації

УСЕ ПРО ВИШИВКУ

У російському драматичному театрі імені Лесі Українки відбулася незвичайна презентація. Що «презентують» останнім часом? Банки, МП, СП та інші комерційно-апетитні «П». А тут презентували книгу. Унікальну книгу-альбом «Українська вишивка», яку щойно випустило з друку видавництво «Мистецтво».

Про цю книгу можна писати багато. Якщо ж у двох словах — це енциклопедія української вишивки. Багатоілюстрована, вишукана, шляхетна. До речі, одне з небагатьох українських видань, яке, не встигнувши вийти у світ, з'явилося в комерційних книжкових кіосках. Щоправда, за ціною, втричі вищою за державну.

Презентація зібрала людей небагато. Але люди прийшли зацікавлені. Й виступали зацікавлено — заступник міністра культури, головний редактор, видавництва, голова Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей, один із керівників головного підприємства ВО «Поліграфкнига» (саме тут видано альбом), радник посольства Угорщини в Києві, художній редактор видання. І, звичайно ж, автор тексту та упорядник книги-альбому Тетяна Кара-Васильєва. Це було її свято, на яке довелося чекати десять років. І свято видавництва. Одне з його книжкових свят. Бо на порозі виходу в світ — низка інших цікавих видань. Серед них — «Україна та українці» (за колекцією . Івана Гончара), «Українська графіка XII — початку XX століття», збірники «Запоріжці», «Українка» й інші.

Вл. інф.

Продиктовано в номер

Уроки листопадових подій

Галичина урочисто відзначила 75-ту річницю проголошення Західно-Української Народної Республіки, яка постала на руїнах Австро-Угорської імперії після 570 років неволі. Молода республіка протрималася недовго, але листопадовий Здвиг дав наснагу до творення державності наступним поколінням.

З нагоди видатної дати у Львівському оперному театрі відбулася святочна академія. Виступаючи перед громадою, перед керівниками влади, відомий історик Ярослав Дашкевич говорив, зокрема, про уроки листопадових подій, які могли б стати у пригоді нинішнім парламентаріям, якби ті забажали повчитися. Досвід нагадує: розраховувати слід лише на власні сили, а не на подачки від західних демократій. На площі Петрушевича (Президента ЗУНР) відбулося урочисте віче. Над похованнями січових стрільців на Личаківському і Янівському цвинтарях відбулися громадсько-релігійні панахиди. А вчора, 1 листопада, о 7-й годині ранку січові стрільці почали брати штурмом магістрат. Усе відбувалося так, як 75 років тому. Історія, як відомо, повторюється. І очевидці штурму подейкували: чи не настав час перетворити театральне дійство у реальне?

Із славним ювілеєм народ України привітав Президент України Леонід Кравчук.

І найчарівніша, і найпривабливіша

У Луцьку закінчився третій міжнародний конкурс краси землі волинської «Чарівна волиняночка - 93». Корону «Міс чарівна волиняночка» одержала шістнадцятирічна дівчина з Володимира-Волинського Людмила Кіпібеда. Меценати конкурсу подарували найчарівнішій і напривабливішій волинянці діамантовий набір у золотій оправі. «Міс грацією» стала Лідія Дроботько з Житомира, «Міс елегантністю» — Леся Довгалюк з Рівного.

Актуальне інтерв'ю

ШЛЯХ НЕЛЕГКИЙ. ТА ЙОГО ТРЕБА ДОЛАТИ

Наш співрозмовник — голова Національного комітету з питань роззброєння, заступник міністра закордонних справ України Б.ТАРАСЮК.

—Борисе Івановичу, яка ваша думка щодо результатів візиту У.Крістофера в Україну? Адже у світі їх коментують неоднозначно. Зокрема, висловлюється думка, що цей візит не влаштував українську сторону, бо держсекретар не привіз ані гарантій нашої безпеки, ані реальної допомоги на демонтаж зброї. З іншого боку, немає підстав для задоволення і в У.Крістофера: він залишив Україну без її конкретної обіцянки ратифікувати Договір «Старт-1» і приєднатися до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

— Що дала ця українсько-американська зустріч? По-перше, з часу приходу до влади нової адміністрації США жоден її представник такого рангу не був в Україні. Сам факт діалогу на подібному рівні — явище відрадне. По-друге, візит вніс нове до процесу розбудови наших відносин: акценти були певною мірою зміщені з «ядерних» проблем на перспективи політичного, економічного, науково-технічного, торгівельного співробітництва. Зокрема, відкривається шлях у США для українських експортних товарів. По-третє, фінансова допомога збільшується до 330 мільйонів доларів. По-четверте, США оголосили про свою готовність і надалі працювати над проблемою гарантій нашої безпеки. По-п'яте, було висловлене обопільне бажання розглянути перспективу перенацілення американської ядерної зброї від об'єктів в Україні. По-шосте, досягнуто певних домовленостей щодо Договору про скорочення звичайних озброєнь. І, нарешті, по-сьоме, США висловили готовність посередничати у складних питаннях україно-російських відносин, зокрема щодо ядерної зброї.

Разом з тим, нікуди не дітися і від перелічених вами проблем. Але, як відомо, політика — це мистецтво компромісу. Візит У.Крістофера саме й став компромісом між тим, чого бажали США і чого бажала Україна.

— У якому стані взагалі знаходиться проблема гарантій безпеки?

— Вперше це питання було поставлене у Верховній Раді в квітні минулого року. Від того часу МЗС України наполегливо працювало спочатку зі США, потім з іншими «ядерними» державами. На початок цього року ми мали проекти відповідних заяв на найвищому рівні від усіх п'яти постійних членів Ради Безпеки ООН. Наша доповідь керівництву парламенту показала, що одержання гарантій у такій формі його не задовольняє. У цьому зв'язку була поставлена вимога про гарантії національної безпеки у вигляді юридично зобов'язуючого документу. Досі «ядерні» держави ухилялися від опрацювання цього варіанту. Не хотів би висловлювати зайвого оптимізму, але ми розраховуємо на позитивні зрушення.

— Останнім часом точиться де далі більше розмов з приводу нашого співробітництва з НАТО. До речі, про це говорив і У.Крістофер. Які тут реальні перспективи?

— Перш за все, маємо визначитися самі: хто ми і куди прямуємо? Досі наріжним принципом політики України була неучасть у військових блоках. Яким чином за цих умов можна ставити питання про членство у НАТО? Якщо бути послідовними, то слід спочатку змінити згаданий принцип, а тоді говорити про формальне членство у НАТО. Далі — чого ми хочемо від НАТО? Як і інші держави Центральної і Східної Європи — гарантій безпеки. Але, як свідчать контакти зі США та іншими членами НАТО, цей блок не готовий розширюватися.

— З'явилися повідомлення про те, що розпочалося вивезення ядерних боєзарядів до Росії. Прокоментуйте їх, будь ласка.

— Я чув повідомлення про те, що вивезено два боєзаряди, стан яких був небезпечний. Що ж до деактивованих ракет СС-19, то жоден з їхніх боєзарядів не вивезений і не буде вивезений, поки між Україною і Росією або Україною, Росією і США не буде розв'язане питання про справедливу компенсацію за тактичну зброю, вивезену торік. І, звичайно, поки Верховна Рада не прийме відповідних рішень. Це стосується будь-якого класу ракет взагалі.

Шлях до взаєморозуміння і співробітництва — нелегкий і тривалий. Та його треба долати.

— Дякуємо за бесіду.

Інтерв'ю провів Володимир САВЦОВ.

Зверніть увагу

ВИКРИТО ФАЛЬШИВКИ «ОМЕТИ ІНСТЕР»

Заарештовано рахунки черкаського регіонального відділення страхової компанії «Омета Інстер». Проти її директора, його заступників і бухгалтерів порушено кримінальну справу. Групі інкримінується підробка і продаж населенню фальшивих страхових полісів та привласнення 4,5 мільйона карбованців, 2308 доларів США станом на 1992 рік. Крім того, регіональне відділення відправляло за межі України сотні тонн продуктів, завозячи натомість спиртні напої. Фальшивки, виготовлені на ксероксі, легко було розпізнати, проте довірливості наших людей, певно, немає меж. Тепер слідство встановлює постраждалих.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Це ж треба!

БОМБАРДУВАЛЬНИКИ НАД ЧЕРНІГОВОМ?

Повітряна тривога, несподівано і цілком серйозно оголошена по обласному радіо 27 жовтня, виття попереджальних сирен зчинили паніку серед жителів області. Війна? Бомбардувальники над Україною? Від шквалу цих та інших запитань «розжарилися» телефони керівних структур, дехто поспіхом залишав багатоповерхові будинки... Як з'ясувалося, черговий штабу цивільної оборони помилково натиснув сигнал оповіщення. Через 35 хвилин люди були заспокоєні облтелерадіокомітетом.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Експрес-інформація

І чужому научайтесь...

Завершено візит делегації депутатів Верховної Ради України до Німеччини. Члени делегації знайомилися з парламентською роботою на федеральному та земельних рівнях. Вони мали бесіди в бундестазі і бундесраті, зовнішньополітичному відомстві Німеччини, ландтагах Саксонії і Баварії, відвідали ряд міністерств і відомств у Бонні, Берліні, Дрездені, Мюнхені, зустрілися в Україноькому вільному університеті з представниками української діаспори, відповіли на численні запитання про політичне та економічне становище в Україні.

Рівноправ'я закріплено юридично

Указ «Про інформаційні гарантії для учасників виборчої кампанії 1993 року» підписав Президент Росії Б.Єльцин. У документі, зокрема, підтверджується право виборчих об'єднань і всіх кандидатів у депутати Державної Думи та Ради Федерації безперешкодно висловлювати свої передвиборні програми та вести агітацію в засобах масової інформації. Президент також зобов'язав усі телерадіокомпанії в триденний термін встановити й публічно заявити про розміри платні за надання ефірного часу.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Футбол

ГУСЕЙНОВ ВИПЕРЕДЖАЄ ЛЕОНЕНКА

Чемпіонат України. Вища ліга. 13 тур: «Волинь» - «Шахтар» - 2:2. 2000 глядачів. Голи: Дикий (70, з пенальті), Богунов(61) - Онопко(15), Попов(69). «Зоря-МАЛС» - «Буковина» - 2:0. Нікітін(57), Мирошниченко(59). «Нива» (Вінниця) - «Темп» - 2:0. 12000. Заєць(58), Косовський(74). «Торпедо» - «Верес» - 1:1. 3500. Зимич(89) - Філімонов(31). «Кривбас» - «Динамо» - 1:1. 25000. Пантилов(64) - Призетко(67). «Чорноморець» - «Металіст» - 3:0. 1100. Парахневич(45,85), Гусейнов(89). «Нива» (Тернопіль) - «Металург» - 2:0. 7000. Мочуляк(24,71). «Таврія» - «Дніпро» - 1:0. 3000. Шейхаметов(33). «Кремінь» - «Карпати» - 1:2. 4000. Алістаров (7, з пенальті) - Гамалій(27, з пенальті), Покладок (78).

З команд, що входили до лідируючої групи, лише «Чорноморець» добився перемоги. І дуже переконливої. У цій грі один гол провів Гусейнов, який і очолив список бомбардирів з 9 м'ячами. Леоненко на гру проти «Кривбасу» у складі киян не виходив.

Інші лідери виступали в гостях і задовільнилися нічиїми. Крім «Дніпра», який програв у Сімферополі.

Отже, лідирує в чемпіонаті «Динамо» - 21 очко. По 18 очок у «Чорноморця» і «Шахтаря», 17 - у «Вереса», 16 - у «Дніпра».

Матчі 14 туру відбудуться 7 листопада.

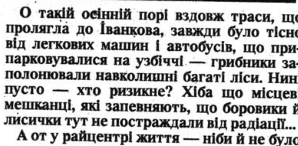
Фотофакт

Наша газета вже розповідала про «людей у човнах» — так називають тих громадян В'єтнаму, які на невеличких суденцях залишають свою державу і мандрують океаном до берегів багатших у пошуках кращої долі. Однак сьогодні спостерігається й інший процес. Щоб зупинити потік біженців, а також допомогти тим, хто, не знайшовши притулку в чужому краї, вирішив повернутися додому, у СРВ розроблено спеціальну програму допомоги колишнім «людям з човнів».

НА ЗНІМКУ: в рамках фінансової допомоги, передбаченої європейською міжнародною програмою, у В'єтнамі вже витрачено 280 мільйонів донгів на будівництво розсадника для вирощування кокосових пальм у провінції Ткуанхай. Тут знайшли роботу не лише колишні біженці, а й місцеві жителі. Таким чином з'явилися нові робочі місця, а отже, комусь не доведеться перетинати моря у пошуках засобів до існування.

Фото ІТАР—ТАРС.

О такій осінній порі вздовж траси, що пролягла до Іванкова, завжди було тісно від легкових машин і автобусів, що припарковувалися на узбіччі — грибники заполонювали навколишні багаті ліси. Нині пусто — хто ризикне? Хіба що місцеві мешканці, які запевняють, що боровики й лисички тут не постраждали від радіації...

А от у райцентрі життя — ніби й не було тих трагічних днів: онде зводиться багатоповерховий будинок, у купі золотого листя вовтузяться дітлахи. Разом з фотокореспондентом Сергієм Ковальчуком ми побували у представника Президента в Іванківському районі Київської області Віктора Богути.

Слід сказати, що Віктору Кузьмичу дісталося непросте господарювання: мало того, що проблеми наші спільні, то ще й специфічні — до Чорнобиля близько 50 кілометрів.

Людина він, вважайте, тутешня. Хоч родом і з Волині, проте в районі вже майже два десятки літ. Цікавий чоловік, Богута: була у нього перспектива після закінчення Української сільськогосподарської академії стати вченим, проте обрав собі практичну роботу. Тут таки, в Іванкові, пройшов школу і фінансиста, і бухгалтера, і будівельника — все вміє робити. Головував у колгоспі протягом шести років, потім вісім місяців міряв кабінет у райкомі партії, не знаходячи виходу своїй енергії — так і не зміг освоїти методів політичного керівництва сільським господарством. Чому пішов на таку роботу? Таж обов'язок був — як у члена партії...

Селянський син — він усе любить робити сумлінно. Коли став головою, то колгосп мав сім мільйонів карбованців боргу — страшні на той час гроші, а від корови надоювали по 1300 кілограмів молока. Через рік одержали перші 250 тисяч карбованців прибутку. Віктор Кузьмич цю цифру й досі пам'ятає. А будівельна організація, яку він очолював? Її в районі називали «зелена бригада» — самі п'янички там працювали. За якийсь час туди почали приходити на роботу нормальні люди — цим теж пишається. А ще залишилися після нього ціла вулиця добротних будинків у колгоспі, гарна їдальня.

Про Богуту можна багато розповідати, але то — тема іншої розмови. А ми приїхали в Іванків з іншою метою — дізнатися, як ведеться району і його жителям за цих скрутних часів? Чи не залишилися вони сам-на-сам зі своїми проблемами? Про це й розпитували представника Президента.

Віктор Богута:

«ТРЕБА ЗАСУКАТИ РУКАВА»

— Що собою становить ваш район нині?

— Сільськогосподарський район, 42 тисячі чоловік його населяють, працездатних лише десять тисяч. Була хороша перспектива — працював філіал авіаційного заводу, на якому виготовляли прилади високої точності. В результаті конверсії замовлення на них не одержали, а переорієнтуватися на побутові прилади не зуміли. Жаль, там такий інтелектуальний потенціал... А нині колектив розпадається.

Та й з іншими спеціалістами проблема: працювати у районі мало охочих. Особливо дається взнаки нестача медиків. Хоч ми і стараємося забезпечити їм нормальні умови — позачергово надаємо квартири, розв'язуємо побутові проблеми. І взагалі медики в нас у районі одні з найшанованіших людей.

— Хіба лише в умовах справа? А спеціалістів не відлякує небезпека для здоров'я, яку несе в собі вплив малих доз радіації на організм людини? До речі, як розв'язують цю проблему? Мабуть, від охочих вивчати ситуацію немає відбою?

— Бачите, якщо коштами, гріх скаржитися, нас держава забезпечує (район газифікують, споруджено водогін, зводять житлові будинки, об'єкти соціально-культурного призначення), то з проблемами охорони здоров'я, пов'язаними саме з впливом радіації, ми залишилися сам-на-сам. Місцеві медики в міру своїх можливостей збирають і систематизують дані про різноманітні захворювання, передають їх до облздороввідділу, але на тому все й закінчується.

Жодна наукова установа не бере на себе ані клопоту, ані відповідальності дослідити вплив малих доз радіації на людину, вивчати інформацію, яку наші медики збирають самотужки. Та навіть з цієї інформації ніхто не хоче скористатися.

— А що вона показує?

— Важко сказати щось напевне, адже ці висновки не професійні. Якщо порівнювати захворювання громадян нашої місцевості з іншими районами, то їх рівень буває і вищий, і нижчий. Але я особисто знаю чимало сильних, фізично міцних і здорових людей, які передчасно, у розквіті сил, пішли з життя. І переважна більшість смертей серед тих, хто брав участь у ліквідації аварії на ЧАЕС.

— Кажуть, що до Іванкова з Криму переселилася родина вчених, які саме й вивчають цю проблему...

— А це тема ще однієї розмови. Так, до нас переселилося подружжя Гостевих, які з власної ініціативи вивчають вплив малих доз радіації на організм людини і генетичний розвиток на клітковому рівні. Ці люди — справжні подвижники в науці. Інформація, яку вони зібрали, безцінна. Та, здається, їхня праця нікого не цікавить в Україні.

А от зарубіжні учені уважно стежать за цією роботою, пропозиції від них надходять аж надто спокусливі. Проте Гостеви — патріоти, своїми дослідженнями не торгують ані з зарубіжними колегами, ані з новоявленими українськими ділками, які пропонують робити бізнес на їхній діяльності. А самі навіть зарплати не одержують. Раніше їхню роботу фінансувала Москва, а нині, здається, ніхто. Мало того, мають ще й неприємності. Дослідивши, наприклад, вплив малих доз радіації і деяких гербіцидів та отрутохімікатів на картоплю, проаналізувавши зміни, які в ній сталися, вони жахнулися — такий був результат. Але заклики відмовитися від закупівлі цих гербіцидів викликали лише роздратування у власть імущих.

— А місцева влада в змозі їм якось посприяти?

— Сприяємо як можемо. Поки що вони з дитиною мешкають в одному з будиночків на базі відпочинку. Ми надали їм квартиру в Іванкові — незабаром новосілля. Трохи в побуті допомагаємо. Оце й усі наші можливості...

— Які інші проблеми має Іванківський район і як держава сприяє їх розв'язанню?

— Що стосується фінансів, то маємо їх достатньо. Солідні пільги, солідні кошти... Скажімо, тільки на програму перепрофілювання сільського господарства — перехід від молочного тваринництва до м'ясного — одержали 13 мільярдів карбованців.

Проте є проблема далеко глибша, ніж фінансові статки: відповідальність людей і за те, що вони роблять, і за власну долю. У нас що виходить? Відмовилися від паличної дисципліни, на партбюро за зрив плану тепер уже не викликають — от і «розслабилися». Ми звикли до того, що держава займалася розподілом — тож і відповідала за все вона. У свідомості людей було закладено страшний код: держава за нас подбає.

А нині держава видала закони — живіть за ними, справляйтеся. Не хочеш працювати в колгоспі — бери шмат землі, господарюй самостійно. Тільки працюй — на себе, на свою родину. Отут і постає проблема, бо ми до таких відносин у суспільстві не звикли. Там, де треба просто засукати рукава і працювати — дискутуємо...

— Даруйте, але ж наші закони ще не всі спрямовані на зацікавлення людини у праці. Відсутня сама її мотивація, а за зароблені гроші не завжди купиш товар...

— Це так. І закони ще треба і шліфувати, і вдосконалювати. Але ж починати колись треба. Ми от газифікуємо райцентр. Створили будівельні організації, а держава виділила кошти на придбання обладнання, техніки, матеріалів. То давайте ж зберемося громадою, як це завжди було, та зробимо цю роботу не за три роки, а за рік. Для себе. Так ні, кожен сидить, чекає, поки до нього черга дійде. Ох і нелегко ж це — перебудовувати свідомість...

Або ж візьмімо поліські села. Одне процвітає, хоч, вважайте, під саміськім колючим дротом, під зоною випала йому доля існувати, а інше на очах хиріє. Чому? Бо в одному є хазяїн, як, скажімо, голова колгоспу Іван Єрмолайович Балашенко, у якого душа болить за кожну хату, травинку й живинку. А інший руки опустив: навіщо щось робити, коли село мало не в зоні? Але ж життя не зупинилося, люди не виїхали. А про пенсіонерів хто подбає?

— До речі, до вас на прийом, я бачила, прийшло чимало людей, в основному похилого віку. Клопоти, з якими вони звертаються, пов'язані з проблемами радіації, чи це якісь інші питання?

— Ні, в основному приходять люди, найменш захищені від сьогоденних негараздів. Хтось не одержав пенсії, комусь не завезли палива, а комусь і просто не вистачає грошей на найпотрібніше. Жаль їх, душа болить, особливо за немічних. Намагаємося допомогти кожному, хоч це буває й нелегко.

Інтерв'ю взяла **Валентина ПИСАНСЬКА.**

Іванківський район Київської області.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Екран подій

Не той тепер рис...

У Криму повним ходом йде збирання рису, який вирощують у п'яти районах — Роздольненському, Красноперекопському, Нижньогірському, Джанкойському і Чорноморському. Як повідомили в оперативній групі Ради міністрів Криму «Жнива-93», цінну продовольчу культуру вже скошено з 13128 гектарів, обмолочено з 10572 гектарів. Намолочено 37607 тонн зерна. За першого обмолоту гектар дав у середньому 35,8 центнера. З другого врожайність може підвищитися на 6—10 центнерів. І все ж це найнижчий показник за останні десять років (раніше з гектара брали 60 центнерів, а то й більше). Основна причина — нестача гербіцидів, у зв'язку з чим не вдалося належно впоратися з бур'янами. Та й нині, хоча погода й сприятлива, збирання в деяких господарствах стримується через нестачу пального, мастил.

Олексій ПІЛАТ.

Крим.

Домовились: починаємо працювати

Два дні в Українському домі та на борту теплохода «Тарас Шевченко» працювала міжгалузева кооперативна біржа підприємців землі Баден-Вюртемберг (Німеччина). У її роботі взяли участь представники 140 українських і 24 німецьких фірм.

Як повідомила на прес-конференції делегат німецької економіки в Україні пані Карін Рау, за час роботи біржі проведено понад 650 ділових зустрічей, на яких підприємці познайомилися особисто, домовилися про створення кількох СП, консалтингову діяльність, налагодження дистриб'ютерської мережі, відкриття представництв тощо.

Представник Товариства міжнародної економічної кооперації (Штутгарт), яке організувало цю зустріч, пан Фердинанд Клаус, головну мету біржі визначив так: час виставок минув, почалися контакти.

Андрій БОЄЧКО.

З пошти

Спекуляція. Це явище перелицювалося чи ні?

Наведені нижче листи свідчать: ще не всі громадяни України схвалюють сучасну комерціалізацію, яка має в собі ознаки ринкових відносин. Чи поняття «спекуляція» взагалі щезло? Гадаємо, наведена добірка викличе нову пошту, серед якої знайдуться відповіді на поставлені запитання.

Працювали б на благо України

Багато чого робиться на шкоду Україні. Найбільше зло — це спекулянти. Вони вивозять з держави все, що можна: овочі, м'ясо, ковбаси, промислові товари... А для того, щоб вийти з кризи, не спекулювати треба, а працювати всім на благо Батьківщини.

А. ОДНОРОГ.

Широке Запорізької області.

Розводимо трутнів

Провівши комерціалізацію торгівлі, ввівши вільні ціни на товари, в Україні узаконили небачену спекуляцію. Величезні гроші незаслужено потрапляють до посередників та сучасних новонароджених комерсантів. Все це зроблено на догоду мафіозним структурам. Спекулятивний «бізнес» не лише завдає матеріальної шкоди державі, він нівечить свідомість молоді. Кремезні хлопці, котрі торгують речами на базарах, не хочуть бути інженерами чи простими робітниками. Це трутні, котрі поїдають нектар чесної праці багатьох.

Оверко ГРИЦЮК.

Кременець Тернопільської області.

Потрібна негайна операція

Україну поглинула спекуляція. Промислові товари спочатку з'являються у приватних крамницях, а вже потім — у державних магазинах. Спекулянти наживаються на економічних труднощах держави. Вони, багатіючи самі, роблять нас і нашу Україну ще біднішими. Потрібно вжити найрішучих, навіть жорстких заходів для звільнення суспільства від цієї злоякісної пухлини.

В. КОЛІСНИЧЕНКО, пенсіонер.

Суми.

А прибутковий «туризм» триває

Коли страйкують чи мітингують через нестачу продовольчих і промислових товарів, мені так і хочеться порадити цим бунтівникам зазирнути у валізи «туристів», котрі від'їжджають до Росії. Певен, що там знайдеться все, чого душі забагнеться. А головне — у величезній кількості. Пояснення цього явища просте: високий курс рубля. Приміром, кілограм масла можна продати в Ростові за вісім тисяч рублів, тобто за дев'яносто шість тисяч карбованців (за курсом на день написання цього листа). Оце прибуток! Тому й везуть товари в Росію. Дивує, чому державні органи влади не припинять такий «туризм».

Віктор ВОВЧЕНКО.

Горлівка Донецької області.

Більшовицька вигадка

Цілком зрозуміло, коли з крамниць щезає будь-який порошок, то хтось має потурбуватися, щоб він там знову з'явився. Коли цю проблему розв'язувала держава, усі мовчали, а як за справу взялися приватні особи, зчинили крик про спекуляцію. Крикунам, напевне, не дають спокою «легкі» гроші. Маєте бажання їх заробити? Будь ласка. Визначте, де й чого не вистачає, потім — де цей дефіцит виробляють, закупіть, перевезіть — і торгуйте. А взагалі термін «спекуляція» — більшовицька вигадка.

Ігор КОВАЛЕНКО.

Київ.

Хто хоче — той робить...

Я ще не бачив Бориса Краснова таким роздратованим. Генеральний директор спільного українсько-чеського підприємства «Борі» нервово міряв кроками свій скромненький кабінет, хапався то за цигарки, то за якісь папери, запально говорив:

— Ні-і, так ми держави не збудуємо! Ні ми, ні діти наші, ні онуки... Розумієте, дві пенсіонерки, живуть на хуторі, попросили допомогти з дровами, а у нас у деревообробному цеху є відходи. Ідучи у відрядження, попросив одного нашого працівника — зроби. Дав гроші, щоб виписав, транспорт також є... І що ви думаєте? Не завіз! А на виробництві, гадаєте, інакше? Лінощі, розхлябаність, необов'язковість — це вже у наших людей у крові...

Незавезені дрова, можливо, й не довели б Бориса Івановича мало не до нервового потрясіння, якби цей факт не наклався на інший. СП уклало договір з «Облводоканалом» на спільне спорудження житлового будинку та вбудованого у нього магазину і допоміжних приміщень. Втілювати договір у життя взялося будівельно-монтажне управління № 13, очолюване Леонідом Пилипчуком. Так ось: будинок уже заселяють щасливі новосели, а магазину і допоміжних приміщень для «Борі» — катма. Хоча СП справно і в належний термін перерахувало згідно із договором 57 мільйонів карбованців. І ще на 25 мільйонів робіт виконало спільне підприємство власними силами — штукатурили, прокладали лінії зв'язку, вставляли вікна... Одне слово, вийшло диво: будинок здано на «повітряній подушці» — без першого поверху. І, звичайно, знаходяться виправдання. Як ото у поганого танцюриста...

То збудуємо державу чи не збудуємо? Борис Іванович, звичайно, погарячкував — на щастя, у нашій стражденній Україні не всі до одного ледарі і базіки. Хто хоче робити — той робить. І не плаче, що «потеряны связи». «Связи» — така штука, що їх завжди можна налагодити, аби лише розум був та бажання. Бажання, звичайно, не в першу чергу напхати власну кишеню, а зробити щось путнє для розбудови власної держави.

Тепер дедалі частіше можна почути: от, мовляв, жили ми — ковбаса була дешева, краму усякого в магазинах повно. Ковбаса... А рідко хто подумає: ми ж за сімдесят років не навчилися пошити черевика, найвище досягнення у цьому плані — кирзовий чобіт. Ми не тямили пошити костюма, пальта чи плаща. Було дещо у магазинах: як не польське, то чеське, як не німецьке, то болгарське. Або фінське чи японське.

До чого це кажу? А до того, що спільне україно-чеське підприємство «Борі» в Рівному взялося не за виготовлення поліетиленової плівки чи горщиків під вазони (хоча й це потрібно), а налагодило складання швейних машин — виробничого і побутового призначення. СП постачає також машини для пошиття взуття, шкіряного одягу, вишивальні машини. Для індивідуальних власників «Борі» може встановити швейну машину вдома, налагодити її обслуговування. Отже, з'явилися в Україні чудові машини — то, можливо, й шити врешті-решт навчимося і не будемо шукати «ганчір'я» по всенькому світі? До речі, СП «Борі» відкрило власний швейний цех і на власному устаткуванні шиє поки що брюки жіночі й чоловічі, сорочки, спідниці, а найближчим часом візьмуться за костюми, пальта...

Читач пам'ятає, скільки років велася і ведеться мова про необхідність налагодження випуску міні-тракторів і причіпного знаряддя до них. І де ж вони, ті чудотракторці з хитрими машинами, що розігнуть селянинові спину, дадуть хоч трохи відпочити його мозолистим рукам? З'ясується, є — в СП «Борі». Підприємство, бачачи гостру потребу, взялося постачати усім, хто бажає, чудові мотоблоки італійського виробництва з цілим набором машин — сівалкою, косаркою, культиватором, плугом, причепом-самоскидом...

«Борі» може багато. Може поставити торговельні кіоски, житлові вагончики з прекрасним обігрівом і чудовою сантехнікою (а на Рівненщині, після великого стихійного лиха, скільком людям потрібен притулок, поки збудують нове житло!), може навіть звести приміщення дитячого садка, медичного пункту чи й школи...

— Якщо ми хочемо піднести економіку України, — каже Борис Краснов, — то треба робити, а не теревенити. І робити не будь-що, а братися за найпотрібніше — за те, що дасть поштовх для подальшого розвитку.

... Вже остогидло слухати про обірвані «связи» — скільки можна? Чому не посилаються на це державне підприємство «Рівнельон», рівненський завод вентиляторів «Ревент», кооператив «Черевички» чи, скажімо, колективне господарство «Міжгір'я» Млинівського району, а працюють. І не вниз ідуть, а вгору. Важко, наче через колючий терен продираючись, але й ідуть. І з кожним днем їх стає щораз більше.

Я на місці Президента для таких встановив би спеціальний орден. Або хоча медаль. Нехай би «плаксуни» дивилися і або поступалися місцем іншим, розумним, підприємливим патріотам, або скоріше самі припиняли розпускати нюні.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Колаж Михайла САЧКА.

Обвал

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Емісія готівки на 1 жовтня становила 5,3 трильйона карбованців. Цікаво, що тільки за вересень вона досягла показника 2,2 трильйона карбованців. І весь цей «адреналін» упорскували в артерії нашої економіки згідно з відповідними «вольовими рішеннями» згори. Зрозуміло, що Національний банк України сам не міг здійснити цих кроків. Він керувався рішеннями і документами верхів. Чим конкретно? А тут неважко здогадатися. Не так вже й багато у нашій державі інстанцій, які стоять над НБУ.

Грошова маса сьогодні досягла рівня 19 трильйонів карбованців, що майже втричі перевищує той рівень, який визначила Верховна Рада.

Йдучи на емісію, держава створює ілюзію турботи про захист свого населення, частково знімає гостроту соціальної напруженості. Адже з цифр, які наведені вище, видно, що ціни у нас зростають значно швидше, ніж зарплата. Та й чого варті оті папірці, які ось-ось ми отримуватимемо в касі вже не за номіналом, а на вагу? Хто півкіло зарплатні, хто кіло, а дехто й два, три...

Грошова маса, цей позірний «адреналін», аж ніяк не підкріплена товарною масою. Щоб не бути голослівним, ще кілька цифр. За дев'ять місяців цього року, порівняно з відповідним періодом минулого, виробництво тканини знизилося на 51,1 відсотка, взуття — 21,8, телевізорів — 22,9, радіоприймальних приладів — 11,0, магнітофонів — 22,5, м'яса — 25,3, масла — 1,5, олії — 17,2, цукру — 34,4, мила господарського — 35,1, мила туалетного — на 54 відсотки. У переліку найважливіших видів продукції промисловості лише у графі автомобілі і електропилососи стоять цифри із знаком плюс. Решта тридцять сім позицій — із знаком мінус. В цілому в промисловості спад виробництва становить 20,9 відсотка. На жаль, зупинки або хоча б якогось гальмування у найближчий період не передбачається. Спад виробництв триває, товарна маса зменшується, грошова маса зростає, ціни — теж. Але все це може зростати і падати до певної межі. Критичної маси, як кажуть фізики. За цим порогом — вибух. Є від чого впасти у відчай.

У суспільстві — зневіра, апатія, бездушність. За даними Національного інституту стратегічних досліджень на зростання роздратованості серед населення вказали 80,5 відсотка опитаних респондентів, втоми — 78,5, невпевненості — 75, байдужості — 51,6, недовіри до співвітчизників — 63,6 відсотка.

І ще одне. Так, товару в нас немає. Сьогодні. Не буде його і завтра. Мається на увазі та товарна маса, до якої ми звикли, — холодильники, морозильники, радіо- і телеапаратура, взуття, одяг, продукти тощо. Але є товар, до якого звик увесь світ, окрім нас, — земля, фабрики, заводи й інша нерухомість. Але що з того, що він є... Є і верстат для друкування чергової партії «адреналіну». З ним мороки менше. Натиснув на кнопку і закидав народ «кілограмами зарплати». Часом це нагадує ситуацію, коли задля того, щоб знайти під столом купюру номіналом 1 крб., спалюють стодоларову банкноту.

Леонід БРОВЧЕНКО.

10 пунктів, а проблем — тисячі

На останньому засіданні колегії обласної держадміністрації зазначали, зокрема, що за перше півріччя цього року випуск промислової продукції на Херсонщині знизився на 15,7 відсотка. На великих підприємствах скорочується чисельність трудових колективів. Приміром, на 10 чоловік, зайнятих у сфері матеріального виробництва, припадає вже 15 непрацюючих. На тлі стрімкого зростання безробіття надто мляво проходить приватизація. Невтішні показники і в сільському господарстві.

Колегія намітила програму виходу з кризи, яка, безперечно, багато в чому навіяна перебуванням в області Л.Кучми. Серед 10 основних пунктів цієї програми: визначення номенклатури продовольчих товарів першої потреби і зниження роздрібних цін за рахунок зменшення чи скасування податку на добавлену вартість, забезпечення пільгового довгострокового кредитування підприємств, створення механізму валютного регулювання підприємств, що мають господарські зв'язки з країнами СНД, практикування тендерних операцій задля закупівлі сировини для таких велетнів, як Херсонський бавовняний комбінат, запровадження системи індексації грошових доходів населення тощо. Ці заходи точніше буде назвати постановчими питаннями, ініціативою знизу.

З 24 червня цього року простоює місцевий нафтопереробний завод, потужності якого в останні місяці використовували тільки на 38 відсотків. Плановано забезпечити потреби агрокомплексу в пальному, для чого залучити додаткові нафтопродукти за прямими договорами з постачальниками через комерційні структури, а також встановити тісніші ділові зв'язки з Інгушетією, яка в разі згоди московського керівництва готова допомогти нафтою.

А загалом керівники області палко вітають поки що теоретичний намір Л. Кучми, висловлений ним під час приїзду на Херсонщину, запровадити надзвичайний стан в економіці України. Правда, ніхто особливо не задумується над тим, що в разі здійснення такого неординарного кроку залишиться законсервованою нинішня структура виробництва, особливо на великих промислових підприємствах, колись підпорядкованих Союзу, і реформи тут ніколи не почнуться.

Як вважає перший заступник глави облдержадміністрації Олександр Вергицький, ще не вичерпано деякі місцеві резерви піднесення продуктивності праці, і керівники заводів, комбінатів мають чуйно реагувати на потреби часу, брати на озброєння новаторські методи управління колективами, бачити перспективу.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Англійці не лише у столиці

Делегація представників ділових кіл Англії перебувала на Кіровоградщині. Як заявили прибулі на зустрічі з керівництвом області і журналістами, вони приїхали, щоб налагодити спільну переробку сільськогосподарської продукції, граніту, пошиття взуття. А для цього — забезпечити відповідні галузі новітнім устаткуванням, яке виготовляють їхні фірми і корпорації.

В окремих з них уже є досвід співробітництва з українськими колегами. Зокрема, з київською взуттєвою фабрикою. Тож і кіровоградські представники англійського об'єднання взуттєвої промисловості збираються запропонувати допомогу у випуску моделей, які матимуть широкий попит у населення. А м'ясопереробники можуть забезпечити господарства пересувними бойнями, малогабаритним устаткуванням для виготовлення різноманітних продуктів. Пропонують послуги і каменярі, адже слава про унікальні кіровоградські граніти лине по всьому світі. Італійці вже мають спільне з нами підприємство, тепер черга і за англійцями. Щоправда, сутужно з валютою. Але після знайомств з підприємствами і господарствами області гості пообіцяли залучити до інвестицій в економіку області європейські банки, знайти взаємовигідні способи розрахунків. Якщо не валютою—то чимось іншим. На зустрічі з англійцями в Кіровограді були й бізнесмени з Республіки Крим.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Спільне дитя старих друзів

Між калуським концерном «Хлорвініл» і акціонерним товариством Тисайського хімічного комбінату з Угорщини підписано контракт про створення спільного підприємства «Європетроль».

На думку президента концерну А.Романенка і міністра Угорської республіки Б.Кадара, «Європетроль» стане наступним кроком по шляху реалізації програми угорсько-українського співтовариства. Спільне підприємство перероблятиме фракції олефінових заводів, що їх раніше не переробляли, на конче потрібні обом країнам бензин і дизельне пальне.

Що «Європетролю» стелеться шлях успіху — поза всяким сумнів. Запорука цього — давні виробничі і дружні зв'язки калуських та тисайських хіміків.

Василь САМАРІВ.

Івано-Франківська область.

Возбуждено дело о банкротстве в отношении малого предприятия «Звезда» при региональном обществе союз «Чернобыль», Енакиевского металлургического завода, расположенного по адресу: Донецкая обл., г. Енакиево, пр. Сталеваров, 37, расчетный счет № 609727 в Енакиевском отделении Укрсоцбанка. Дело возбуждено в арбитражном суде Донецкой области: г. Донецк, бульвар Пушкина, 34, дело № 88/5-21.

Уроки історії

До України, до своїх єдинокровних братів

простягнули руки учасники Буковинського віча 3 листопада 1918 року в Чернівцях

ДОРІКАННЯ сумнозвісним пактом Молотова—Ріббентропа з боку найближчого буковинському краєві зарубіжжя, причому — на високому державному рівні, нам доводиться вислуховувати вже кілька років. Знаходяться, на жаль, підголоски серед лідерів деяких товариств і партій і по цей бік державного кордону. І це ще можна зрозуміти. Але коли лунають такі сумнівні твердження з високої трибуни парламенту суверенної України, та ще й з вуст депутата, Верховної Ради, на якого народом і Конституцією країни покладено високий обов'язок берегти її цілісність і недоторканність, то це вже ніяк не вкладається в межі здорового глузду.

Адже включення північної частини Буковини до складу України в 1940 році було логічним завершенням тривалої і наполегливої боротьби буковинських українців за національне і державне самовизначення, за єдність з усім українським народом. Трагедія, однак, полягає у тому, що з цього всенародного руху спритно і по-варварськи грубо скористався у своїх загарбницьких цілях тоталітарний режим колишнього Радянського Союзу.

СВОЇХ прав буковинці домагалися цивілізованим, конституційним шляхом ще під час революції 1848—1849 років в Австрії. Буковина — унікальний в історії світового парламентаризму випадок. Тут виборчий закон від 9 травня 1848 року народ сприйняв по-своєму: народ зрозумів, що його права у парламенті зможуть посправжньому відстоювати народні не за назвою депутати — прості селяни. З восьми депутатів, обраних до віденського рейхстагу від Буковини, семеро були селянами. Підтримані антифеодальною боротьбою селянства (один з депутатів — Лук'ян Кобилиця очолював цю боротьбу), буковинські депутати одностайно відстоювали інтереси селянства і саме за їхнім наполяганням, як засвідчують протоколи засідань парламенту, в імперії було знесено панщину.

ТА ДОСІ табу лежало на іншому аспекті їхньої діяльності — обороні національних прав. Чотири українські депутати — Іван Доленчук, Василь Моргоч, Василь Кирстя, Лук'ян Кобилиця — відстоювали право виступати у парламенті українською мовою, двоє румунських — Михай Боднар — згодом Боднареску і Мирон Чуперкович — румунською. 15 грудня 1848 року і 30 березня 1849 року українські депутати подавали до парламенту офіційні протести проти відокремлення Буковини від Галичини. Своїх депутатів підтримали громади Кіцманського, Заставнівського, Чернівецького, Серетського повітів. Отже, вже тоді український народ через депутатів у парламенті і петиції громад заявив про свої національні права. І тільки придушення революції з допомогою війська Російської імперії стало однією з головних причин припинення цього природного процесу.

Друга причина — українофобська політика Австрійської імперії, яка боялася об'єднання українців Австрії та Росії і чинила всілякі перешкоди для нормального їх розвитку. Проте під тиском національно-визвольного руху вона, хоч і неохоче, змушена була йти на поступки народам, які становили цю «клаптеву імперію», в тому числі й українцям. Напередодні першої світової війни виношували ідею створення Сполучених Штатів Великої Австрії, серед них передбачали й Український Штат, який мав складатися із земель Східної Галичини і північної частини Буковини. До Румунського Штату мали входити землі Трансільванії та південної частини Буковини.

Проте справа надто довго зволікалася. І тільки 16 жовтня 1918 року новий імператор Карл І своїм маніфестом конституційно узаконив формування національно-територіальних автономій. Українські і румунські парламентарії від Буковини у Відні (по п'ять депутатів із загального числа 14) дійшли згоди про поділ Буковини за національним принципом на підставі перепису населення краю 1910 року. Таку саму позицію зайняло і Буковинське віче 3 листопада 1918 року, в якому взяло участь близько 10 тисяч представників усіх повітів краю. «Стоячи на основі самоозначення народів», віче ухвалило: «Місто Чернівці, відтак політичні повіти Заставна, Кіцмань, Вашківці та Вижниця цілі, а Чернівецький та Серетський повіти з виїмкою громад, вказаних із двох останніх переписів як переважно румунські(...), творять окрему від румунської частини краю українську територіальну область» і вимагало «перебрати негайно правління української части краю». Характерно, що віче наполягало не на утворенні автономії у складі Австро-Угорської імперії, а на «прилученні австрійської часті української землі до України».

Відповідно до такого розвитку подій президент краю граф Йосиф Едорф 6 листопада 1918 року офіційно передав владу на Буковині, про що й було складено урядового протокола, підписаного президентом краю і депутатами австро-угорського парламенту І.Семакою та А.Ончулом. Тоді ж було складено і Відозву до народу в дусі ухвали Буковинського народного віча українською, румунською і німецькою мовами, підписану румунським національним комісаром, депутатом парламенту А.Ончулом та українським національним комісаром, депутатом буковинського сейму О.Поповичем. Представники адміністрації склали присягу на вірність новій владі.

ОТЖЕ, північна частина колишньої Буковини відокремилася цивілізованим конституційним шляхом від південної ще в листопаді 1918 року, за двадцять років до підписання горезвісного пакту Молотова— Ріббентропа. Наступні події, внаслідок яких всю територію Буковини разом з її українським населенням захопила королівська Румунія, не мали нічого спільного з конституційною процедурою, ні з правом народів на самовизначення, ні з міжнародними нормами.

На жаль, за часів тоталітаризму про Буковинське віче, що відбулося 3 листопада 1918 року, мовчали. А якщо і згадували, то у викривленому світлі. Заговорило про його значення в історичній долі Буковини тільки товариство «Оберіг» у 1989 році. Так зусиллями громадськості відновлено історичну правду, а день 3 листопада Чернівецька обласна Рада визнала як регіональне свято нашого краю, свято відзначення нащадками події, яка стала важливою правовою процедурою виявлення єдності північної частини Буковини з Україною, правовою процедурою, яка усуває будь-які розмови про насильницький поділ Буковини на українську і румунську частини.

Посилання певних державних діячів і політиків на рішення мирних конференцій у паризьких передмістях Версалі, Сен-Жермені, Тріаноні або Севрі на сьогодні не можуть визнаватися за переконливі. На думку сучасних правознавців і соціоісториків, рішення цих конференцій тільки поглиблювали попередні етнічні конфлікти, попередню міжнаціональну напруженість у європейських державах, бо, надаючи особливі позиції політичної влади полякам, румунам, сербам або чехам, вони тим самє ущемлювали природні права хорватів, словенців, албанців, українців та словаків. Тому таке неспокійне було життя Європи у міжвоєнний період, з чого так підступно скористалися і фашистська Німеччина, і тоталітарна система колишнього Радянського Союзу.

Врешті-решт нам треба виважено і точно оцінити пакт Молотова—Ріббентропа, та й усякі інші правові і державні документи того часу, як безсоромне гендлювання історією та долею українського народу задля здійснення імперських задумів підкорити собі Європу. Цими цинічними документами північна частина Буковини з її населенням, з тривалим легітимним виборюванням історичної справедливості, з її поважним внеском в українську національну культуру творчістю письменників Юрія Федьковича і Ольги Кобилянської, композитора, письменника і педагога Сидора Воробкевича, художника Миколи Івасюка, європейської слави оперного співака Ореста Руснака, багатьох майстрів самобутньої народної творчості перетворилася на звичайну розмінну монету, на таку собі компенсацію Румунії за більш як двадцятирічне користування багатствами надр Бессарабії.

Заманивши облудними деклараціями у свою пастку населення Західної України, Буковини і Закарпаття, радянський режим заповнив ним, насамперед його цвітом і розумом — українською інтелігенцією, безмежні простори Сибіру, Крайньої Півночі, Казахстану. Про це треба ясно і чітко сказати всьому світові, щоб про нашу Україну не говорили як про єдину державу, що не висловила свого ставлення до цього ганебного документа. І це потрібно не лише нам, буковинцям, а й усім громадянам нашої держави.

ВИХОДЯЧИ з того, що наша країна готується до нових виборів, перших виборів парламенту незалежної України, я свідомо так докладно розповів, як буковинці обрали своїх перших парламентаріїв до віденського рейхстагу. Хай їхній приклад стане повчальним у доборі виразників і захисників інтересів народу під час наступних наших виборів, щоб до нового парламенту потрапили не словесні захисники народу, а справжні його сини і поборники його прав, озброєні професійними знаннями і навичками.

Хай стійкість, наполегливість перших українських парламентаріїв перед Європейським парламентом щодо виконання наказів своїх виборців надихає майбутніх обранців народу в першому законодавчому органі незалежної України.

День Буковинського віча може стати не лише регіональним святом буковинців, а й датою, вартою уваги й пошанівку всіх громадян України.

Іван ГНАТИШИН,
представник Президента України у Чернівецькій області.

Повертаючись до надрукованого

Ліквідуйте «зрівнялівку»!

Цього листа пише група людей, об'єднаних спільною долею, яких схвилювала стаття «Хто чого вартий», опублікована в газеті «Голос України» 8 жовтня поточного року. Ми хотіли б висловити і свої думки про соціальну справедливість з надією, що до них прислухаються народні депутати і керівники держави.

Навіть попередній політичний режим, що аж ніяк не переобтяжувався уважним ставленням до окремої людини, під час визначення пенсії відрізняв новаторів виробництва від нероб, авторів видатних наукових винаходів від псевдовчених, бойових офіцерів, удостоєних багатьох нагород, від тилових інтендантів. У нас же демократичні перетворення розпочались з того, що на мітингах було проголошено стару більшовицько-популістську ідею: «Всім усього порівну!»

Нинішній принцип «однакова зарплата — однакова пенсія» справедливий лише для нормальної економіки, де винагорода за працю еквівалентна реальному внеску людини в суспільний розвиток. Та сталося так, що зараз навіть люди, у яких є значні заслуги перед Україною, у соціальному відношенні захищені дуже погано. Якщо нинішній пенсійний закон буде чинний і надалі, а «планку» зарплати буде піднято або зовсім скасовано, то, скажімо, міністр, президент Академії наук, генеральний конструктор літаків щодо пенсійного забезпечення опиниться в значно гірших умовах, аніж транснаціональний спекулянт.

Чи в цьому полягає соціальна справедливість?

На щастя, здоровий глузд поступово починає перемагати. Як ми дізнались із згадуваної в «Голосі України» статті, кожен народний депутат матиме право на пенсію в розмірі 80 відсотків від зарплати. Гадаємо, що народні обранці цього заслужили і це відповідає світовому досвідові. Та чи більш-менш забезпечену старість заслужили лише депутати?

Верховна Рада України вже чимало зробила для розбудови нашої держави. І це історичний факт, а не комплімент. Але все ж таки визнайте і те, що основні матеріальні і духовні цінності, завдяки яким стала можливою сама незалежність, створено попередніми поколіннями. Тож чи можна все це перекреслювати, мовляв, перед пенсійним законом «усі у нас рівні»?

Колись усі ми, автори цього листа, були персональними пенсіонерами. І хоч ці слова звучать нині мало не як образа, йшлося лише про індивідуальний підхід до визначення розміру пенсій залежно від заслуг. Що ж до пільг, то вони були настільки скромні, що більше нагадували не матеріальний, а моральний чинник. 50 відсотків за квартиру, один безплатний проїзд залізницею і одна путівка на рік. Та допомога сім'ї у вигляді двох місячних пенсій на похорон у разі смерті пенсіонера.

Але і це відібрали!

Повірте, ми чесно працювали і чесно воювали. Хоч наші колишні високі почесні звання та нагороди нині дехто сприймає з іронією.

З газети «Голос України» ми дізнались також, що закони про пенсії за особливі заслуги перед своїми країнами прийнято вже в 13 колишніх союзних республіках, крім України та Молдови. Чи не час вже прискорити розгляд цього питання і в нашій Верховній Раді?

Г.Песік, заслужений лікар України, лікар поліклініки, Київ; В.Філіпенко, заслужений учитель України, директор середньої школи, Київ; О.Олефір, заслужений машинобудівник України, кавалер орденів Трудової Слави, котельник заводу, автор дев'яти винаходів, Севастополь; Ю.Снісар, заслужений раціоналізатор України, слюсар заводу, автор 197 рацпропозицій та п'яти винаходів, Севастополь; Т.Василенко, заслужений працівник сільського господарства України, кавалер трьох орденів, бригадир овочівницької бригади, Республіка Крим, Сімферопольський район, с. Миколаївка; О.Покуса, Герой Соціалістичної Праці, лауреат Державної премії, заслужений винахідник України, директор комбайнового заводу, Дніпропетровськ; Ю.Хорощанський, заслужений машинобудівник України, директор заводу «Строммашина», Черкаси; О.Давидюк, заслужений лікар України, хірург, Київ; М.Якупов, Герой Радянського Союзу, професор, заслужений діяч науки України, Одеса; Т.Ревенко, професор, заслужений діяч науки України, Донецьк.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0. Зам. 0311208.

1, 4, 5, 6 і 8 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».